

GORENJEJEC.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. „GORENJEJEC“ stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Posamezne številke „Gorenjca“

se prodajajo po 10 vin. v

Škofji Loki pri g. M. Žigonu, trgovcu na glavnem trgu;

Radovljici pri g. Otonu Homannu, glavna trafika.

Meščani, volilci!

Narodno-napredna stranka je postavila na Gorenjskem vsled navsleta in sklepa zaupnih mož naslednja kandidata in Vam priporoča, da ju pri deželnozborski volitvi v četrtek dne 19. septembra t. l. volite složni in edini, in sicer za *Kranj-košja Loka*:

Ciril Pirc

posestnik in trgovec v Kranju.

Za okraj *Kamnik-Tržič-Radovljica*:

dr. Andrej Ferjančič

državni poslanec.

Možje volilci! Ako oddaste svoje glasove tema možema, tedaj ste lahko prepričani, da ste glasovali za neustrašena in odločna zagovornika opravičenih želj in težav gorenjskega meščanstva v deželnem zboru.

Vollno gibanje.

Kranjski in škofjeloški volilci, pozor!

Prihodnji četrtek, dne 19. t. m. meseca boste volili svojega deželnega poslanca za dobo šestih let. V to svrhu razpošiljal je kranjski dekan Anton Koblar zadnje dni škofovi pastirski list na nekatere volilce, a ne na vse. Naše stališče nasproti temu agitacijskemu sredstvu je znano našim bralcem in ni ga potreba ponavljati, ob-

žalujemo pa vnovič, da se ime imejitelja stolice sv. Nikolaja vlačijo po ulicah v družbi s Skaljem in enakimi poštenjakoviči. Tudi v vsebino tega pastirskega lista se ne bomo spuščali, ker se popolnoma strinjamo s kritiko preprostega meščana, ki je prebravši ta list, položil ga nekako zlovoljen in raznenaden na stran z besedami: od ljubljanskega škofa bil bi pričakoval kaj boljsega; kaj takega spiše lahko vsak lemenatar. Po vsem tem sklepamo, da škofov pastirski list med meščanskimi volilci ne bo kazal posebnega vpliva in nam je danes na tem, opozoriti volilce, da si pred volitvijo natanko ogledajo oba kandidata in stališče, katero zavzemata ta dva kandidata nasproti življenskim težnjam obeh mest.

Mi priporočamo g. Cirila Pirca, posestnika, trgovca in obrtnika, klerikalci pa g. Antona Koblarja, dekana v Kranju.

Za kranjsko mesto je prvi življenski pogoj primeren razvoj kranjske gimnazije. Izvanredno težko breme vzelo je meščanstvo na svoje rame, da je sezidalo za ta učni zavod krasno poslopje. Britko občuti tudi prevzeto zavezo, da skrbi za ohranitev poslopja in kurjavo. Ali kljub temu prinaša meščanstvo rade volje velike zrtve za ohranitev dijaške kuhinje. Mnogo eksistenc, mnogo rodbin vezano in odvisno je naravnost od obstoja in razvoja tega šolskega zavoda. Na sredi šentvidskega polja pa zida ljubljanski škof poslopje za srednješolski zavod, ki je po našem mnenju popolnoma nepotreben. Gotovo pa je, da bo, če se ta namera kedaj uresniči, ta zavod največji konkurent in najhujši škodljivec kranjske gimnazije. —

Za ta čisto nepotreben zavod iztiska se denar iz najbolj revnih in najmanj zavednih ljudi. In eden najhujših iztiskalcev denarja za škofove zavode je kranjski dekan. Ne le, da zatrjuje v „Slovenskem Listu“, da je od teh škofovih zavodov odvisna prihodnost slovenskega naroda, postopa tudi ob smrtnih posteljah svojih ovčic tako, da ga to postopanje ne priporoča. In sedaj si pred očite njegov položaj kot deželnozborski kandidat.

Stroga cerkvena disciplina, ki je strožja od vojaške, ga sili, in morebiti vstreza to tudi njegovemu prepričanju, da z vso vnemo deluje za gimnazijo, ki bi imela v prvi vrsti učinek, da bi preprečila za vedno rast in razvoj kranjske gimnazije.

In k temu samomoru vabijo že sedaj in vabili bodo prihodnje dni razni agitatorji kranjske meščane, in bodo priporočali Antona Koblarja deželnim poslancem.

Drugi življenski pogoj kranjskega mesta je vodovod. Za vodovod iz Kokre je dovolila dežela že 25 odstotni deželni prispevek. Glavni protektor g. Koblarja v Kranju je gosp. T. Pavšlar. Brez Pavšlarjeve podpore g. dekan v Kranju ne dobi niti 30 glasov. Kdor pa je kdaj z gospodom Pavšlarjem sedel v gostilni pri eni mizi ali tudi pri sosedni mizi, slišal je nešteto njegovu zagotovilo, „da

iz Kokre po ceveh ne bo nikdar tekla voda v Kranj». Premislite nekoliko usmiljenja vredni položaj kranjskega dekana, če postane deželni poslanec. Če uboga svojega mojstra in se zavzame za Pavšlarjev projekt, grešil bo proti najvitalnejim interesom kranjskega mesta, in ves svet se mu bode smejal, če pa se potegne za kokrski vodovod, dobil bo nezaupnico od gosp. Pavšlarja, ki ga je dvignil na ščit.

Gospod Ciril Pirc pa je vzvišen nad sum, da bi kedaj mogel podirati kranjsko gimnazijo na ta način, da bi agitiral za škofove zavode, tudi se ni bati, da bi se kdaj ogrel za Pavšlarjev vodovod in prišel v nasprotje z interesi kranjskega mesta.

Škofjeloške volilce pa bi opozorili na takozvano gospodarsko organizacijo. Nekoliko so okusili koristi te organizacije že na mlekarski zadrugi. V spominu jim bo še, da se je pred kratkim zgrudilo na kup vinogradniško društvo. Ravno sedaj se vrši v Celju kazenska preiskava proti konsumnemu društvu v Rečici zaradi tega, ker je napravilo falzificirano bilanco.

Pri gospodarski organizaciji se torej že kažejo tisti simptomi, glede katerih smo že davnej prerokovali, da so neizogibni. Naša gospodarska organizacija sloni na gnili podlagi in je hudo bolna. Glej, ti ljubi volilec na Lontrgu in v Puštalu. Neštetokrat se ti bo prihodnje dni zatrjevalo, da se gre za vero in za tvoj dušni blagor. Ali če stvar bolj natanko razmotriš, se boš prepričal, da se gre le za gnilo gospodarsko organizacijo. Tvoje versko prepričanje nam je sveto in mi se ga za Boga ne dotikamo. Ali pomisli! Tisti goldinarčki, ki bi jih klerikalci, če bi dobili večino, iz deželnega zaklada vrgli v brezdanje žrelo gospodarskega deficita, v katerem tiči do vratu, tisti goldinarčki in tiste kronice šle bodo tudi iz tvojega žepa. In niti maše se ne bodo brale za te kronice. Ti gospodarski organizatorji so danes podobni plavaču sredi jezera, ko mu že pojemajo moči: nazaj ne sme, naprej ne more. Vsaka bilka pride mu prav in od vsake slamice pričakuje rešitve. In taka slamica bila bi deželnozborna večina za klerikalce. Kajti gospodarska organizacija naših klerikalcev je po našem mnenju tako gnila, da bi jo tudi deželni denar konečno ne rešil, zaradi tega ne, ker, odkar svet stoji, se gospodarska vprašanja še nikdar niso reševala po verskih teoremih. Ali poskusilo se bi to, in pri tem poskusu plačevali bi vsi: liberalci in klerikalci. Če ti torej, poštenemu trgovcu in

PODLISTEK.

Iz najbližjega Kitaja.

(«Brus» iz leta 1889, stran 185.)

V Šimenge, prijetnem trgu kitajskem, je živel svoje dni brumen misijonar, imenujemo ga Natoan, ki je z vso gorečnostjo pasel svoje ovčice. med njimi pa posebno odrasle, za katere se je najbolj zanimal.

Da bi jih lažje vabil k sebi, omislil si je lep, velik križ, ki je imel čudežno moč, da se je ponoči svetil, da je lahko čital in pisal pri njegovi svetlobi. Ko se je storil mrak, romale so pobožne ovčice, katere je doletela izredna čast, biti povabljenim, ogledovat čudezni križ.

Nekega večera je došla tjakaj tudi mlada brdka ovčica Kamin s posebnim naročilom svojega očeta. A ker se je v svojem nedolžnem strahu bala svetega moža, naročila je služkinji njegovi, naj mu sporoči očetovo naročilo. To se tudi zgodi, a služkinja se vrne kmalu in pove nedolžni ovčici, da jo «gospod» hočejo v svojo sobo, da bodo z njo posebno govorili in pokazali svetli križ. A kmalu jej je bilo žal svoje radovednosti, kajti misijonar se je obnašal preveč ljubeznjivo. Začel jo je poljubljati in se hotel prepričati o nežnosti njene polti in volne. Ovčica, vsemu temu nevajena, jela je kričati. To je pomagalo in ovčica je vsa plaha srečno zbežala

obrtniku pride prihodnje dni kak mlad kaplan razlagat, da te dr. Šuštersič po svoji gospodarski organizaciji namerava osvoboditi in osrečiti, odgovori mu: tega ne verjamem, že zaradi tega ne, ker teh vprašanj ne razumejo mladi kapelani in najmanj dr. Šuštersič.

Če pa čutiš, dragi davkopljučevalec, potrebo, da gre na ta način tvoja koža v stroj, nam tudi prav, ali kot javen organ smatrali smo za svojo dolžnost, opozoriti te na posledice, o katerih neizogibnosti se pri svojem zdravem razumu moraš sam prepričati, če nekoliko natančneje stvar premisliš, tako, da ne boš imel izgovora: tega poprej nisem vedel.

Mi pa ti priporočamo kandidata na podlagi programa, ki teži po gospodarski organizaciji na zdravi, reelni podlagi, ki pa je popolnoma nasprotna špekulacijam dr. Šuštersičevim.

In konečno se boš vendar vprašal, kateri kandidat ti je bližje.

Gospod Pirc je posestnik, kakor velik del volilcev, trgovec je, kakor mnogo izmed vas, obrtnik je, kakor mnogo meščanov v Kranju in v Škofiji Loki. Svojo rodino ima, za katero ima skrbeti.

Kaj je pa nasprotni kandidat? Kranjski dekan razun svojega cerkvenega dostojanstva nima prav nič položiti na tehtnico. Ugleden ni niti pri posvetnjakih, niti pri duhovnih sobratih. V Kranju vpeljal se je s tem, da je cele tedne z blatom in gnojnico ometaval najboljšega moža kranjskega mesta in odgnal nekaj volilcev iz klerikalnega tabora. Kot dušni pastir ni izustil še nobene lepe, pomirljive besede. O njegovem dušnem pastirstvu vemo le toliko, da pridno pobira štolo in bluže vsako soboto strup in žveplo najnižje vrste na svoje pohlevne ovčice. In kdor je čul pridigovati dekana Koblarja in javno govoriti Cirila Pirca, nam bo pritegnil, če je tudi klerikalec, da prvi ne sega drugemu niti do kolen.

Volilci! Odločitev menda ne bo težavna. Pustite dne 19. t. m. vse osebnosti na stran. Pustite gospoda Koblarja v Kranju, da skrbi še zanaprej za dušni blagor svojih ovčic, kakor le ve in zna, **v deželni zbor pa pošljite g. Cirila Pirca.**

*

O shodu v Radovljici se nam piše: Dne 7. t. m. zvečer se je vršil v salonu Hudovernikove restavracije volilni shod, katerega je sklical državni poslanec gospod dr. Andrej Ferjančič. Obširni prostor je bil napol-

domov, kjer je svojega očeta prosila, naj je nikdar več ne pošilja z naročili k možu, ki je tak volk na ovčjo polt in volno.

Oče si je to zapisal za obe ušesi in ovčica ni prišla več v enako opasnost. Pobožni mož pa je kmalu potem ostavil mesto tega dogodka in namesto ovac pase sedaj «kostrune» v nekem kitajskem samostanu, ki pa ni samostan.

(Sedaj pa ne pase več «kostrunov», ampak zopet ovce. Opomba uredništva.)

Et meminisse juvat!

(Črtica iz polpreteklega časa.)

Slučajno mi je prišel v roko «Dihur», ali kakor se sam evfemistično nazivlje «Ljubljanski List».

Čital sem, kako suhi Koblar z debelimi črkami napoveduje kandidatu g. Cirilu Pircu «kontro». Gospod Koblar, Vaš kontra je izgubljen! Vi pač ne boste zahtevali od zavednih volilcev, da bodo volili političnega kameleona, kakršen ste Vi. Kažete tudi, da imate kratke lase in kratko pamet. Li mislite, da so volilci pozabili, da ste pred leti baš v Kranju in v Škofiji Loki kandidirali na naprednem programu? Le taka duša, kakršno razodeva Vaš obraz, zamore se toliko osmeliti, kakor se osmeljujete Vi. Toda namen teh vrstic ni, da bi Vas okrcal,

njen. Prišli so sami pristaši narodno-napredne stranke, klerikalcev na shodu ni bilo. Predsednikom shoda je bil soglasno izbran župan g. A. Roblek. Po pol ure trajajočem, z navdušenjem in dobro-klici sprejetem govoru, je bil gospod dr. Andrej Ferjančič soglasno sprejet za kandidata za deželni zbor. Povdarjati moramo, da na shod ni bil nihče posebej vabljen, da je bilo dotično vabilo samo v «Slovenskem Narodu» razglašeno, da se je pa vkljub temu zbralo lepo število volilcev iz vseh stanov Vidi se, da ima meščanstvo zavest, da mora ono obvarovati deželo pred klerikalno večino v deželnem zboru.

V Kranju, 14. septembra.

Deželnozborske volitve v Galiciji. Dne 5. t. m. so se izvršile v Galiciji deželnozborske volitve za 74 mandatov v kmetskih občinah. Poljska vladna, takozvana konservativna stranka je na teh volitvah pridobila šest mandatov; izvoljenih je bilo 45 njenih pristašev. Malorusi so izgubili dva mandata; izvoljenih je bilo samo 13. Ostale mandate so dobili razni drugi strankarski poslanci.

Ogrski državni zbor je dne 6. t. m. zaključil zasedanje. Nove volitve se kmalu razpišejo.

Zavod sv. Jeronima v Rimu. Preteklo nedeljo je bil v Zagrebu velik shod. Govorilo se je ostro proti Italijanom, ki so pregnali Hrvate iz zavoda, ter zahtevalo zadoščenje hrvatskemu narodu za storjeno krivico.

Atentat na predsednika Združenih držav. Predsednik Mac Kinley je obiskal 6. t. m. panameriško razstavo. Približal se mu je lepo oblečen človek in par korakov pred njim ustrelil nanj dvakrat. Ljudstvo je hotelo napadalca linčati, a policija ga je otela in ga zaprla. Napadalec je anarhist in se piše Szolgoecz. Predsednika je zadel v prsi in v želodec. Operacijo, katero so izvršili zdravniki takoj po napadu, je predsednik srečno preстал in imajo upanje, da ga ohranijo pri življenju.

V Tokiju na Japonskem so otvorili pred kratkim žensko vseučilišče, ki šteje že veliko število slušateljic.

Dopisi.

Iz Gorij. V ponedeljek dne 2. septembra se je vršila otvoritev nove turistične poti, ki vodi iz idilične Poljske dolinice nad Kočno (deželna cesta med Bledom in Javornikom) po polurni hoji k okameneli ženi «Babi».

ker to store izvestno volilci, ampak da Vam pokličem v spomin zgoraj namignjeno kandidaturo.

Ko sem prečital oblastni Koblarjev kontra, dejal sem resnične besede: «Čudna so pota gospodova!» Ko ste kandidirali v državni zbor ponižen kurat, niste sanjali, da boste kot oblasten dekan kandidirali napram — g. Cirilu Pircu.

Vem, da zapisujete dnevnik. Listajte nekoliko nazaj in prišli boste na svojo državnozborsko kandidaturo. Tam ste pisali nekako takole:

«Kandidat sem — notabene državnozborski kandidat. Upam, da zmagam, saj so mi liberalci dobro nasedeli. Kranj mi je siguran, a Škofja Loka, tam se nekaj kuha. Klerikalci me tam ne marajo, liberalci mi ne zaupajo. Vedno je vrag tam, kjer le kaj na škofa spominja. Toda pričel sem in doigram svojo igro. Pisal sem v Kranj po pomoč. Jutri homo videli, kako stvar stoji.»

Nekaj strani naprej stoji nekako tole: «Sreča mi je bila mila. A trda mi je šla. Da ni bilo gospodov iz Kranja, ne bi bil opravil ničesar. Vodja napredne stranke ni hotel ničesar slišati o duhovenski kandidaturi.

Ko sem prišel v nedeljo, t. j. včeraj popoldne v Loko, snidem se z dvema gospodoma iz Kranja, nepoznani njih se mi predstavi «Ciril Pirc». Raz obraz sem jima čital, da stvar stoji slabo. A obupali nismo. Naskočili smo še enkrat trdnjavo. Streljali smo z vsemi mogočimi argumenti. Jaz sem trdil, da ne zapustim narodno-napredne

To je ena izmed najznamenitejših naravnih čudovitosti v deželi. Obiskovalec «Babe» ima jako lep razgled na Savsko dolino in gorenjsko gorovje. Največ zaslug za to novo pot ima župan Žumer. Prof. Belar je «Babo» fotografiral. Razglednice od nje se dobijo v restavraciji v Vintgarju. Pri otvoritvi je bilo kakih 80 izletnikov navzočih. Blejski pevci so zapeli par pesmi, godec je neutrudno vlek el meh, da se je mladina celo zavrtela po ravnini in gostilničar je pridno napajal žejne in sitil lačne. Le škoda, da nas je dež prehitro prepodil iz lepe Poljske doline.

Iz Smlednika. V naši občini so dobili dne 10. t. m. kakor se je neki volilec izrazil proti smleškemu kapelanu, ko je ta po občini popisoval glasovnice, novega srenjskega beriča. Stvar je tale: Kapelan je hodil od hiše do hiše in naletel tudi na volilca, od katerega zahteva glasovnico, da jo podpiše. Volilec, nad tem razjarjen, pravi kapelanu: «Za vruga, ali si iz kapelana postal sedaj srenjski berič; slabo si službo zamenjal.» Na to je sveti, za vero vneti mož potuhnjeno odkuril. — Ko je okrajni sluga raznašal glasovnice, mu je bil vedno za petami. Župnik je menda namignil okrajnemu slugu Šetinu, naj pri dostavljanju glasovnic agitira za Brejca. Toda sluga, bolj pameten, mu je razjasnil, da to ne spada v njegov delokrog.

Iz Trboj. 4. septembra*). Prvi septembrov dan je bil za našo vas in sploh celo okolico dan veselja in zabave; priredili so nam namreč naši dijaki veselico v prid «Dijaški kuhinji v Kranju». Na veseličnem prostoru je bilo celi dan veselo gibanje, kajti pripraviti in popraviti je bilo še marsikaj, da se dostojno izvrši prva veselica take vrste v naši vasi. Čuditi se torej ni, da, ako so imeli mladi prireditelji radi izida veliko skrbi. Čimbolj se je bližala napovedana ura, tem bolj se je polnil prijazni vrtič gdč. Kršičeve, tako, da je bil pri začetku sporeda vrt nabit poln. S svojo prisotnostjo so nas počastili gostje iz Sv. Valburge, Smlednika, Kranja z gosp. županom na čelu, dalje Cerkljan, Šenčurja, Vodice in celo iz Ljubljane se je pripeljalo par gospodov, a med to izbrano družbo, kretalo se je domače ljudstvo, kakor tudi nekaj okoličanov. Prva točka sporeda je bila vprizoritev enodejanke: «Eno uro doktor», katera je vzbujala med

*) Vsled preobilega gradiva zaostalo.

zastave, tudi ne, če me takoj suspendirajo ali pa, če me prav imenujejo — škofom.

Posebno se je trudil moj novi znanec Ciril Pirc. Objel bi ga bil, pa si nisem tega upal. V svoji razburjenosti sem se namreč pozabil obriti in obodel bi bil s svojo ježovo kožo novega prijatelja. Konečno smo vendar pregovorili trmastega liberalca in slavili smo zmago pri čaši vina. Novi prijatelj Ciril Pirc pa se mi je toli omilil s svojim nastopom, da sem mu že hotel zaklicati: «Mladi prijatelj, če boste Vi prišli kedaj do kandidature, zagotovljeni bodite, da Vas bodem podpiral z vsemi silami.» A zdel se mi je še premlad, zato sem molčal. Veselo sem se peljal v Ljubljano in ponoči sem sanjal, da sedim že v državnem zboru.»

G. Koblar, ali predstoječa epizoda iz Vašega lepega življenja ni resnična? Kajne, čudna so pota Gospodova! Glejte, g. Koblar, kako bridko Vas preganja kruta usoda. Značaja Vam ni prisodila, sedaj Vam je pa še zagodla eno s tem, da ne morete izpolniti v Loki tihoma dane obljube! Kako pač! Saj ste Cirilu Pircu, svojemu milem skofjeloškemu prijatelju — nasproten kandidat.

Toda potolazite se, zadoščenje boste imeli 19. t. m. ko boste pogoreli.

To Vam želi iskreno tudi eden izmed tedanjih skofjeloških prijateljev, katerega ste v znak hvaležnosti že večkrat oblili z «Dihurjevo» gnojnico.

občinstvom mnogo smehu in glasne pohvale vsled točnega nastopa in dobre izurjenosti igralcev, katerih večina je prvokrat nastopila na opolzkih deskah gledališkega odra. Po igri se je pričela šaljiva loterija, vzbudila je obilo smehu med odraslimi in obilo veselja med otroci, a vmes so se glasili krasni četverospjevi kvarteta gg. Rape, Rus, Lapajne, Kmet. Le prekmalu so se poslovlili dragi gostje od nas, a domače ljudstvo je ostalo zbrano še do pozne ure, rešetaje igro, češ, ti pa znajo. Mladi prireditelji smejo imeti zavest, da je bil velik moralen uspeh njih prvega nastopa, še večji pa materijalen, tako da se bode marsikak boren dijak spomnil neznanih prirediteljev njegovega kosila. S tem bi bila naša dolžnost izpolnjena, ali še nekaj nas sili pero obdržati v roki in to vsled nasprotovanja smleskih «gospodov». «Gorenjec» je že prinesel vest, kako izkušata imenovana preprečiti veselico, vsak iz drugega nagiba. Župnik je hiša prireditve liberalna, radi tega naj bi se veselica ne izvršila in izostal naj bi velikanski materijalen uspeh veselice, ker bi bil najbrže plačal župnik ves prebitek iz svojega žepa. Liberalna mu je hiša, ki hoče v svoji liberalnosti nasiliti nekoliko bornih dijakov, a ob času bere je njegovo srce toliko liberalno, da si nabaše svojo nikdar sito malho z liberalno pšenico sicer katoliške, a ne klerikalne hiše. — Kajne gospod župnik, kako bi se tudi prileglo, ko bi Vam dala posestnica te liberalne hiše ehrantiti na večne čase kako hranilnično knjižico, a ker tega ni odtod jeza in prokletstvo liberalizma. Bog je vstvaril najprvo sebi brado, g. župnik, torej samo, da imate vi vedno nabasan mošnjček in poln želodec, potem lahko umirajo dijaki kranjske gimnazije lakote. Največjo zlobnost svojega srca pa je pokazal s tem, da je pevkam prepovedal v zadnjem trenutku sodelovanje, češ, ako ne morem preprečiti veselice, hočem pa vsaj zmanjšati njen materijalen uspeh. Tako perfidnost more imeti le «katoliško-naroden» duhovnik sedanje dobe brez čuta ljubezni do svojega naroda. In kaplan? Za njega edino škoda, da je sin probujenega češkega naroda. Ker moralnega uspeha ne more prikriti, se izgovarja, češ, bili so sami liberalci, ker bi od klerikalnih mošenj ne bil nihče sit! Seveda, liberalci ne smejo nikamor, k nikaki zabavi, nikaki igri, češ, igralo se bode nenravno, pregrešno, a v ljubljanskem «Katoliškem domu» je vse dovoljeno. Kajne, gosp. kaplan, kakor je vam dovoljeno popivati in kvartati v svoji sobi z župnikovo vednostjo pozno v noč in se takovega življenja bahate celo sami! Seve, nočni privilegij je za vas, a za nas — nič. Srečen narod, kateri ima take vzore narobe plemenitih mož za svoje rešitelje, svoje voditelje!

Iz Oerkljan. (Nepravilnosti pri občinskih volitvah.) Županstvo je dobro vedelo, da si bosta pri volitvah stali nasproti dve stranki, katerih ena z dose-danjim načinom občinske uprave — kateri imenoma načeljuje Janez Zamen, v resnici pa c. kr. profesor novomeške gimnazije, Josip Jenko — ni zadovoljna, vendar je komisijo sestavilo izključno le iz pristašev omenjenega profesorja. Da je to storilo s posebnim namenom, pokazala je volitev, pri kateri so se z vednostjo in deloma vsled sklepov komisije zgodile naslednje nepravilnosti in nezakonitosti: Komisijam je predsedoval v vseh treh razredih čitanju in pisanju nezmožni Janez Zamen. Po jasnem besedilu § 22. občinskega volilnega reda je bil le on kot predsednik komisije poklican in dolžan spomniti pred početkom volitve zbrane volilce o določbah § 9 do 11 občinskega volilnega reda ter razložiti jim vse ono, kar še dalje naroča ta § 9. Namesto tega pa je prečital dotične zakonske določbe profesor Josip Jenko, ki po § 37 obč. volilnega reda niti član starestinstva biti ne more in potemtakem izključeno, da bi mogel volilni komisiji predsedovati. — Vrh tega je te določbe dne 22. m. m. prečital le onim volilcem tretjega volilnega razreda, ki so bili zbrani zunaj volilnega lokala v veži gostilnice pri Petrovcu, dočim bi se to imelo zgoditi v volilnem lokalu samem. — Sklepanje komisije moral bi bil voditi predsednik tiste tako, da bi bil pozival člane komisije k oddajanju svojih glasov in da bi bil sam le — kadar bi bilo treba — dirimoval. Faktično

pa je mesto predsednika komisije pozival k glasovanju profesor Josip Jenko ter je predsednik navadno sam takoj za tem, ko je slišal, kako sodi o stvari ta profesor, oddal svoj glas popolnoma iz nemar pustivši, da mu gre le pravica dirimovanja, — Pooblastila moral bi od volilcev prevzemati predsednik komisije. Prevzemal jih je pa navadno profesor Jenko in v izrednih slučajih zastopnik c. kr. politične okrajne gosposke. O veljavnosti teh pooblastil — istotako, ko o drugih stvareh — ni dal glasovati predsednik komisije, temveč prof. Jenko na tisti način, kakor je bilo zgoraj omenjeno, pri čemer je pripomniti, da je predsednik komisije glasoval, ne da bi si bil katerokoli pooblastilo ogledal. — Za volilni lokal se ni določila v šolskem poslopju nahajajoča se občinska pisarna, temveč dvoje nizkih in tesnih gostilničarskih prostorov v hiši soproge županove. Volitve se torej niso vršile na nevtralnih tleh, temveč namenoma ondi, kjer se je moglo vplivati na volilce po hišnih prebivalcih v prilog profesor Jenkove stranke. Kar se posebej tiče volitev v posameznih razredih, je v tretjem volilnem razredu komisija postopala pristransko pred vsem pri oddajanju glasov. Predsednik komisije je namreč vsled zahteve volilca Ivana Hribarja izjavil, da bode volilcem obeh strank dovoljeno čitati imena kandidatov in da se tudi ne bode zabranjevalo takšnim volilcem, ki bi se sami ne mogli spomniti na imena vseh osmero kandidatov, osveževati spomin po strankinih pristaših. Spočetka se je komisija res ravnala po tej predsednikovi izjavi, a profesor Jenko je — ko se je vrnil od čitanja volilnega imenika v komisijo — predsednikovo obljubo takoj preklical, kot nekaka nad predsednikom stoječa oblast in komisija je poslej dopuščala čitati imena le pristašem njegove stranke, dočim se je pristaše nasprotne stranke sililo imenovati kandidate na pamet. Konec pride.

Polom v škofjeloški mlekarji.

Mlekarja v Škofji Loki je vsled nečuvnega gospodarstva prišla na rob propada. Intabuliranega dolga ima 26.000 kron, poleg tega pa še mnogo drugih kljuk, osobito pa dokaj dolga na neplačanem mleku. Bilance o lanskem delovanju ni mogoče dobiti in čuje se, da je okrajno glavarstvo že naložilo društvu denarno kazen, ker ne predloži računov. Dosedanji blagajnik Gustelj Sušnik je šele na mnoge pritiske in grožnje pred kratkim predložil občnemu zboru (ki pa ni bil pravilno sklican) račun za l. 1900, a tako površen in nerazumljiv, da je nastal splošen vihar, ki je pomedel predsednika in blagajnika.

Umeje se, da s svojim odstopom nihče ne odvali odgovornosti od sebe. Ker občni zbor ni bil pravilno sklican, se novoizvoljeni predsednik brani te dvomljive časti. Blaga se je pokvarilo cele tovore in kmetje vozijo usmrajeni sir kot gnoj na svoje njive. Ker ima mlekarja kakih 35.000 dolga, vrednost njenih dveh hiš pa dosega komaj polovico te svote, je podjetje očitno pasivno in le čudimo se, da poklicana oblast ne poseže energično vmes.

Mlekarja posluje komaj dve leti in že stoji z obema nogama v prezgodnji jami. Zahvaliti ima svojo usodo zmožnosti klerikalnih agitatorjev in osrečevalcev ljudstva. Polom je neizogiben in sli bodo lepi tisočaki v nič. Klerikalna gospodarska organizacija stoji pred novim «Panama».

V enem oziru pa ima krah loške mlekarne že sedaj dobre posledice. Glavni sitnež klerikalne stranke je umolknil in upamo, da mu je za vedno sapo zaprlo! Meščani pa uvidevajo, kdo je njih prijatelj in komu imajo zaupati!

Novičar.

Na Gorenjskem.

Shod volilcev! Someščani, volilci! Podpisani odbor vabi uljudno vse p. n. deželnozborske volilce mestne skupine Kranj-Škofja Loka na shod volilcev, ki se bo vršil v ponedeljek, dne 16. septembra 1901 točno ob

osmih zvečer v gostilniških prostorih g. P. Mayrjav Kranju. Na shodu se bo predstavil volilcem kandidat napredno-narodne stranke za Kranj in Škofjo Loko, gospod **Ciril Pirc**, trgovec in posestnik v Kranju.

Meščanski volilni odbor v Kranju.

«Slovenski List» zopet obsojen. Neštetokrat smo že imeli priliko obsojati ostudno pisavo «Dihurja», čegar duševni oče je kranjski tehant Koblar, ki se baš sedaj ponuja kranjskim volilcem za kandidata. Čitatelji «Gorenjca» se še gotovo spominjajo, kako surovo je bil napadel za časa občinskih volitev kranjskega župana gosp. Karola Šavnika, in da je zato prejel zasluženo plačilo. V četrtek, dne 5. t. m. pa je bil zopet obsojen zaradi častikraje dr. Tavčarja na tri tedne s postom poostrelega zapora, na povračilo vseh pravnih stroškov in da mora ponatisniti to razsodbo v 1. stev. «Sl. Lista», ki izide po pravomočnosti sodbe. Pisal je med drugim, da bi Tavčar lahko dejal, da je zanj politika pravzaprav poritika. Sedaj bo pa urednik «Slovenskega Lista» tri tedne obričetu premišljeval, kaj je politika in kaj poritika.

Nesramen napad. «Slovenskemu Listu» se baje «piše»: «Iz Škofje Loke se nam piše: Kranjski liberalčki, ki izdajajo garjevega «Gorenjca», so se menda hoteli izloških meščanov ponorčevati, da so postavili za kandidata Cirila Pirca, nam najbolje neprijubljeno osebo, kar jih ima kranjsko mesto. Pri nas je še Pirčev oče v tako žalostnem spominu, da marsikoga začne ščipati, ko sliši ime Pirc. O Cirilu Pircu pa vemo, da je še slabši od očeta, le domišljavosti ima še eno porcijo več. Naš kandidat je bil, je in ostane gospod dekan Anton Koblar, ki je pokazal že na Dunaju izvrstne poslaniske zmožnosti.» — Z ozirom na ta, najbrže v kranjskem farovžu skuhani dopis, prinesel je «Slovenski Narod» v ponedeljkovi številki naslednjo, za Koblarja prekarakteristično notico: «Nimajo še dosti. V četrtek je bil obsojen urednik «Slovenskega Lista» zaradi častikraje na tri tedne zapora, vsled česar je razvidel, da je kranjski klerikalni žurnalst vsled pobesnelosti našega klerikalnega časopisja vedno z eno nogo v kriminalu, zato jo je pa tudi že popihal. Novi urednik Franc Porderžaj bo menda že s prvo številko, ki je izšla pod njegovo odgovornostjo, okusil sad Koblarjevega početja. «Slovenski List», oziroma kranjski dekan Koblar, priobčil je notico iz Škofje Loke, ki je bila spisana v kranjskem farovžu, in v kateri se blati spomin umrlega očeta Cirila Pirca, ki je kandidat narodno-napredne stranke za Kranj in Loko. Le največji lopov, ki je že izgubil ves sram, more umrle osebe brez vsakega povoda napadati, v tem slučaju je pa lopovščina še celo brezmejna, ker se ve, kdo je bil ranjki Pirc v Loki in v Kranju. Rajnki Pirc je bil pred 45 leti edini akademsko izobraženi človek v Loki, ki se je čutil Slovenca, ki je ljudi probujal, ki se ni bal nemške birokracije in je brez bojzani pobijal «spisarijo». V zahvalo seveda ga sedaj napada «Slovenski List»! Kdo je bil Pirc v Kranju? Prvoboritelj, posebno v vseh narodnih in naprednih rečeh, pospeševatelj kmetijstva in domače obrti ter pred vsem dobrotnik vsakega, ki se je nanj obrnil. Največji del takratne gimnazijske knjižnice je bil njegov dar, in revni dijaki našli so pri njem vedno odprte roke. Ali je takrat kdo mogel misliti, da bo revni dijak Anton Koblar, ki dobiva brezplačno v Pirčevi hiši hrano, kot «duhovnik» v svojem listu čez 34 let blatil svojega umrlega dobrotnika?! To pač more edino le še kak kranjski politikujoč pop, in takega se postavi za kandidata v gorenjski metropoli! Kdo bo oddal glas za Koblarja! Le oni zabiti del kranjskega in škofjeloškega meščanstva, ki je natanko neumen in ki ima tako malo sramu, kakor oni nadepolni kmetje, ki volijo dr. Zlindro ali P. Vencajza. Včeraj je bilo razpostavljeno sv. Rešnje Telo za izvolitev Koblarjevo, in te dni se bo pa pečala deželna sodnija s Koblarjevim listom, ker je krščansko blatil umrlega rodoljuba. G. A. Bonaventura, ali Vas ne preletava kurja polt?

Koblarjevi program. Zadnji «Slovenski List» je objavil naslednjo, z debelimi črkami tiskano izjavo kranj-

skega dekana: «Izjava. Liberalci po Kranju trosijo vest, da jaz ne bom kandidiral v mestih in da bo Ciril Pirc jedini kandidat v Kranju in Loki. S tem izjavljam, da sem ravno zaradi tega, ker so liberalci Pirca postavili za kandidata, izgubil vse pomisleke in kandidaturo v mestih Kranju in Loki vsprejemam z veseljem. Kranj, 4. septembra 1901. Anton Koblar, dekan.» Temu nasproti konstatiramo: 1. Laž je, da liberalci po Kranju trosijo vest, da Koblar ne bo kandidiral v mestih in da bo Ciril Pirc edini kandidat v Kranju in Loki. Naš list je še pred dvema mesecema in potem skoro v vsaki številki opozarjal na Koblarjevo kandidaturo. Ne glede na to ni pač hvaležnejšega dela, kakor zoper Koblarja agitirati in proti njemu kandidirati. Tedaj bi bilo pač skrajno nepremišljeno, razširati tako vest. Kranjski liberalci so predobri agitatorji. 2. Še večja laž je, četudi Koblar, da je samo zaradi tega izgubil vse pomisleke, ker so liberalci Pirca postavili za kandidata. On je bil zato poslan v Kranj, da bi pridobil klerikalni stranki ta mandat. Na klerikalnem zaupnem shodu je bil postavljen kandidat za mestno skupino Kranj-Škofja Loka. Res je, da se je branil, ker je dobro vedel, da bo propadel in zato je 3. največja laž Koblarjeva trditev, da sprejema to kandidaturo «z veseljem». Mož je moral vgrizniti v kisló jabolko. Pri pomanjkanju drugega programa, moramo to Koblarjevo izjavo smatrati za njegov politični program. Kakršen kandidat, tak njegov program. G. Pirc bi pač zaslužil resnejšega protikandidata.

Čujte! čujte! Piše se nam: «Ker so Koblarjevi kapelani pretečeni teden brez vsakega uspeha agitirali pomestu, nataknil je ta teden Koblar sam cilinder ter berači za se glasno od hiše do hiše. Ne zavidamo za čuden okus kandidata, ki se peha od volilca do volilca, lovi in moledva glasove, tudi brani mu ne moremo kaj takega, pač pa imamo pravico zahtevati, da se pri teh obiskih obnaša kandidat vsaj dostojno. Kdor prosi, naj bo lepo ponizen! Koblar ne da miru niti takim volilcem, o katerih dobro ve, da ga ne bomo volili. Tako je prišel k nekemu meščanu z vprašanjem: «Kajne saj me boste volili? Ko mu je volilec zanikal in povedal, da je že pred tedni obljubil voliti Pirca, reče poštena krščanska duša Koblar: «Saj je vseeno, pa recite, da takrat se niste vedeli, da bom jaz kandidiral.» Volilec mu je povedal, naj se nikar ne trudi in Koblar odide s pretilnimi besedami: «Še šal vam bo!» Nekemu trgovcu je pa zažugal: «Okolica je naša, jo bomo pa organizirali.» Če bi Koblarjev agitator tako postopal, poklicali bi hlapca. Koblarja pa štiti njegovo dostojanstvo.» Mi pa pravimo, če dostojanstvenik sam svoje dostojanstvo tlači v blato in si drzne nastopati tako nesramno in predrzno kakor Koblar, potem se nikar ne ozirajte na dostojanstvo. Ta človek, ki za časa svojega enoletnega bivanja v Kranju ni storil ničesar drugega kakor da je hujskal meščanstvo s svojim «Slovenskim Listom», ta človek se drzne neodvisnim kranjskim meščanom pretiti in žugati jim z bojkotom ali konsumom! Le nič ozirov, volilci! Dostojanstvo je ostalo v farovžu, okoli Vas pa hodi vsiljivi agitator Koblar. Če ne bo miru, če bo prihodnje dni še tako vsiljiv in predrzen, postavite pred svoje duri hlapca, ki bo vedel, kaj mu je storiti!

Efektno tombolo s 500 srečkami po 20 vinarjev je dovolilo ministrstvo prostovoljnemu gasilnemu društvu v Gorjah.

Iz Kroke. V torek zjutraj je začelo goretí v Kropi. Zgorele so tri hiše. — Pred kratkim se je delila deželna podpora 4000 kron in državna podpora 6000 kron med pogorelce. Zida se prav pridno.

Tombola gasilnega društva v Kranju se vrši v nedeljo 22. t. m. in ne — kakor je bilo pomotoma naznanilo — dne 21. t. m. Za slučaj neugodnega vremena se tombola preloži na drugo nedeljo.

V Mojstrani je minulo soboto žganje umorilo 60 let starega F. Ruarda. Svoj čas je bil eden prvih kranjskih bogatašev, a zapravljalivost je kriva, da je končal kot berač v cestnem jarku.

Občni zbor mojstrske zadruga v Kranju je preložen na nedoločen čas. Sklicalo ga bo okrajno glavarstvo.

Iz Gorij. Slavnost blagoslovljenja našega gasilnega društva se je vršila dne 1. septembra po določenem sporedu. Nad sto gasilcev s petimi zastavami iz okolice je bilo navzočih. Radovljiška godba je pridno svirala in poveličevala slavnost. Dasi so stroški precejšnji, vendar so skoro pokriti z velikodušnimi darili domačinov in tujcev. Kumica zastave A. Žvegelj je darovala 70 K, drugi po 20 in 10 K. Hvala vsem!

Na Jesenicah si je Fr. Vovk preparal trebuh z britvijo. K temu činu ga je pripeljala blaznost. Sedaj je nesrečnik že umrl.

Katoliško kisló zelje ali prijatelj kmeta. V ljubljanski okolici je hotel pri neki kmetici trgovec kupiti nekaj sto glav zelja. Ta mu pa pravi: «Nič več ga ne bodeste dobili, ker sta ga vsega pokupila škofov brat in neki korar.» Trgovec vpraša kmetico: «Gotovo sta ga Vam precej dražje plačala, kot drugi?» «O tistega ravno ne, kaj pa hočemo, ne smemo se upirati.» Sedaj, ko homo imeli katoliško zelje, treba nam je še klobas. Naš škof trdi, da je premalo duhovnikov, in mi se temu ne čudimo, če bodo morali kanoniki tlačiti zelje in delati klobase. — Škofovo zavarovalnico krasi sv. Florijan; radovedni smo, katerega svetnika bodo naslikali na sodčke kislega zelja. V bodočih škofovih zavodih bode med drugimi učnimi predmeti tlačenje zelja in izdelovanje katoliških klobas in enakih za dušno pastirstvo potrebnih stvari.

Na Kranjskem sploh.

Klerikalna organizacija. Konsumno društvo v Kašlju je v likvidaciji.

Porotne obravnave. 40 let star Jože Rakovec iz Vogljan, ki je kradel iz cerkvenih pušic denar, je bil obsojen na osem let težke ječe.

Križem sveta.

V Trstu pri sv. Andreju je zgorela velika tovarna za olje. Škoda se ceni na več milijonov. Kako je nastal požar, se še ne ve!

Vollno gibanje.

Opomin mestnim volilcem!

Klerikalci so dobili v kmetiskih občinah 15 mandatov (razen idrijsko-vipavskega), zato je bodo z vso silo naskočili tudi mesta. Kakor sklepamo po agitacijskih obiskih kranjskega tehanta k posameznim volilcem, se klerikalci trudijo na vso moč, da bi premotili značajne mestne volilce in vlovili nekaj glasov. Zatorej, volilci, *dvakratni pozor!* Presenečenja niso izključena. S kakršnim nasilstvom so delali klerikalci na kmetih, tako bodo izkušali intrigrirati tudi v mestih. Napredni meščani, trgovci, uradniki i. t. d., pojdite v četrtek, dne 19. t. m. vsi na volišče! Agitirajte neumorno! Povejte ta dan z glasovnico v roki, da so mesta napredna in hočejo tudi ostati.

Deželnozbornske volitve v kmetiskih občinah.

Minuli četrtek se je bil v kmetiskih občinah vroč, ljut boj, kakršnega ne pomni slovenska zgodovina, zlasti hudo so se spoprijeli dolenski in notranjski kmetje. Pri nas na Gorenjskem sicer ni bilo pravega boja, pač pa se je pokazalo vnovič, kako silovito dela naša duhovščina: od najmlajšega kapelana pa do lepo rejenega fajmoštra ali dekana. Vse je bilo na nogah. Pa kako mogočno in oblastno so komandirali predrzni farski pobalini sivolase in izkušene kméte, kakor pastir svojo čredo so jih gnali na volišče. Nesramno so pa seveda lagali, da se gre pri teh volitvah za vero, na vse načine sleparili, samo da so dosegli svoj nepošteni, satanski namen: osleparili in ogoljufali so naše dobro kmetско ljudstvo, da je volilo deželnim poslancem pristaše onega moža, kateremu je državni zbor utisnil na čelo sramotno znamenje.

In zakaj je delala naša duhovščina tako divje, tako hujskajoče pri letošnjih volitvah? Na vseh krajih se vidi,

da poka, da kmetje čimdalje bolj obračajo svoj hrbet tem svojim izsesovalcem. Zato so napeli vse svoje moči, da bi prodrli z vsemi 16 poslanci. A sreča jim ni bila mila. Ugrabili so sicer 15 mandatov, a s takim nasilstvom in terorizmom, da mora poštenega človeka oblitati ređečica, ako sliši kaj takega. Toda vsaka sila do vremena. Dan maščevanja in plačila ne more biti več daleč.

Imenitno so se držali v nekaterih krajih dolenski in notranjski kmetje. V vipavsko-idrijskem okraju je kandidat Ivan Božič tudi zmagal, dasiravno so klerikalci vse mogoče poskušali, da bi ga strmoglavili. Rekli so: Božič mora pasti, če nas velja 50.000 glđ. On mora pasti, če teče tudi kri. Zadnjo noč se je Božiču izneverilo nad sto volilcev, dasi so prej zatrjevali, da ga bodo volili, in to vsled nečuvnega pritiska iz farovžev. Porabili so vsa sredstva, nahujskali ženo in otroke zoper moža, a nič ni pomagalo, **Božič je sijajno zmagal.**

Čast in slava neustrašenim možem, ki se niso bali ne pekla, ne hudiča, ne farja. Klobuk pred njim raz glave!

V naslednjem podamo izid volitev v posameznih okrajih.

Izvoljenih je 15 klerikalnih kandidatov in 1 liberalen (pred šestimi leti je zmagala klerikalna stranka na celi črti; propadli Višnikar je bil izvoljen šele po smrti Klunovi).

V okraju ljubljanska okolica-Vrhnika Povše s 2766 in dr. Šuštersič s 2591 glasovi; Jelovšek je dobil 193 glasov, 30 glasov je bilo cepljenih, 112 glasov je bilo neveljavnih.

V okraju Kamnik-Brdo Mejač s 2037 glasovi; Stare je dobil 232 glasov, 45 je bilo cepljenih, 15 neveljavnih.

V okraju Kranj-Loka-Tržič Detela s 2569 in dr. Brejc z 2352 glasovi; baron Lazzarini je dobil 213 glasov, 13 glasovnic je bilo neveljavnih.

V okraju Radovljica-Kranjskagora Pogačnik s 1230 glasovi, Čop je dobil 278 glasov.

V okraju Postojina-Logatec-Senožeče-Lož-Bistrica-Cerknica dr. Krek z 1956 in Drobnič s 1953 glasovi. Arko je dobil 1668, Ambrožič 1658 glasov, 34 glasov je bilo neveljavnih.

V okraju Idrija-Vipava Božič s 891 glasovi. Habe je dobil 785 glasov.

V okraju Kostanjevica-Krško-Novomesto Dular z 2408 glasovi; Globočnik je dobil 1062 glasov, Lapajne 35 glasov, 6 glasov je bilo cepljenih, 35 glasovnic neveljavnih.

V okraju Trebnje-Višnjagora-Žužemperk-Mokronog-Litija-Radeče Košak s 4661, Žitnik s 4048, dr. Schweitzer z 3974 glasovi, Bukovec je dobil 1029, Zupančič 1015, Vehovec 96, Brce 69 glasov, 109 glasov je bilo cepljenih, 57 neveljavnih.

V okraju Kočevje-Ribnica Pakiž 2489 in Jaklič s 1553 glasovi. Višnikar je dobil 1189 glasov, Rus 23, 16 glasov je bilo cepljenih, 102 neveljavna.

V okraju Črnomelj-Metlika Pfeifer s 1164 glasovi. Šetina je dobil 410 glasov.

Gospodarsko in politično društvo «Zora» v Kamniku ima danes ob osmih zvečer v čitalnici shod, na katerega je povabljen kandidat za deželni zbor gospod dr. Andrej Ferjančič.

Zadržja volitev v kmetiskih občinah je pokazala v kranjskem okraju, da stoje neodvisni kmetje kakor skala, kajti za samostojnega kmetškega kandidata je bilo oddanih 213 glasov, ravnotoliko, kakor pri zadnji državnozbornski volitvi. Nekateri kraji so očitno napredovali (Voglje, Predoslje i. t. d.), v nekaterih krajih so pa vrli kmetje rajše ostali doma, ker niso imeli miru pred črno druhaljo. Oddanih je bilo vsega skupaj 2575 veljavnih glasov, 91 več kakor lansko leto.

Več zavednih Gorenjcev je poslalo našemu uredništvu dopisnico, ki se glasi: Preprosto ljudstvo se o volitvah pogovarja takole: V državni zbor se je v peti kuriji volilo za vero, v četrti kuriji pa za biro. Letošnje deželnozbornske volitve so se pa vršile za takozvani «Kancel-paragraf», ali po naše nagobčnik. Živio Božič!

Iz Vogljan se nam poroča, da je bilo ondi oddanih 50 glasov. Od teh je bil voljen deželni glavar g. Oton pl. Detela soglasno, baron Lazzarini je dobil 29, dr. Brejc pa 20 glasov. Vas Voglje je namreč dala 21 glasov za Lazzarinija in 4 za Brejca, torej je bil v Vogljah voljen neodvisni kandidat skoro enoglasno. V Voklem je dobil baron Lazzarini 8 glasov, Brejc 17 glasov. — To je gotovo edina občina v kranjskem okraju, kjer so samostojni kmetje javno zahtevali, da kmet zastopaj kmeta. Vsa čast jim!

Dr. Ivan Tavčar je vsekakor najmarljivejši poslanec, kajti obiskal bo vse svoje volilne okraje. Danes govori v Črnomlju, jutri v nedeljo pa v Metliki. Pred kratkim je imel velezanimiv govor v Kostanjevici, zadnjo nedeljo pa je nastopil tudi v Žireh.

Kandidatje narodno-napredne stranke za mesta in trge so naslednji: za Kranj-Škofjo Loko Ciril Pirc, posestnik in trgovec v Kranju; za Radovljico-Kamnik-Tržič dr. Andrej Ferjančič, državni poslanec; za dolenjska mesta dr. Ivan Tavčar, državni poslanec; za notranjska mesta Fran Arko, posestnik v Postojini; za Ljubljano župan Ivan Hribar in Peter Grasselli; za Idrijo dr. Danilo Majaron, odvetnik v Ljubljani.

Gospodarske stvari.

Razpis za dobavo hrastovih in bukovih pragov. C. kr. trgovinsko ministrstvo poroča trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani, da se bo dne 25. septembra t. l. ob 12. uri opoldne vršila na borzi v Bruslju ponudbena razprava zaradi dobave okoli 300.000 hrastovih ali bukovih pragov vsakršnega izvira za leto 1903. Ponudbe se morajo staviti za najmanj 300 pragov. Varščina znaša 0.25 frank. za prag. Submisije se imajo vložiti pod vpisanim zavitkom do dne 21. septembra t. l.

Okkultistična pisma.

I.

Konec.

Na podlagi gornjega je tedaj popolnoma neumestno dvomiti o okkultističnih močeh. Ako jih še ne poznamo dobro, zato še ni vzroka zanikanja. Naravno, da jih tudi ne opažamo pogostoma, ker naš čut in naše oko sta zelo omejena organa, to pa po vplivu vidljivega sveta, da komaj razločujeta ono, kar je neobhodno potrebno v svrhu obstanka. Človeško oko ne opazi milijarde živalic, nahajajočih se v vodni kapljici. Ravnotako njegovi čuti ne sprejemajo utisov nevidljivega sveta in dosedaj še nepoznanih moči.

Okkultistični problemi so poznani od nekdaj: Najdemo jih pri prarodnih in v sredini civiliziranih ljudstev. Kakor sedanje svetovno časo pisje, ravnotako so učenjaki živeči v prvih stoletjih, reševali taka vprašanja in na podlagi pridobljenih zaključkov prehajali k pojavom vidljivega sveta. Nekdanje znanstvo je bilo združeno z nekdanjo vero ter je pričenjalo pri najvišjem, spuščajoč se polagoma navzdol v vidljivi svet; moderno znanstvo, prosto vere, pa započenja z materijo ter se prav počasi dviguje v višje regije. Da je nekdanje znanstvo zatoniло v pozabljivosti, je iskati vzroka v srednjem veku, namreč v preobratu krščanstva. Kedor se je tedaj zanimal za kako znanstvo, oni je bil v opoziciji s cerkvijo, ki je zasledovala in v prostem mišljenju ovirala slehernega. Da so znanstveniki bili vsled tega ogorčeni, je popolnoma logično, kakor tudi, da so skušali zverženim dogmam zadajati skeleče rane. Slehrni mislec je bil tedaj obtežen s hudičevimi pakti*) in če ga je bilo mogoče dobiti v roke, je navadno končal na grmadi. Izmed tisočev in tisočev takih žrtev bodi omenjen le mučenik Giordano Brunu. Mož je bil sloveč okkultist, o čemur pričajo njegovi najdeni spisi, ki so po naključju odšli vničujočemu gnjevu verskega fanatizma.

Na ta način je znanstvo prešlo v drugo strugo. Započelo se je zanimati le za materialne, vidljive in čuteče stvari ter je tako vstvarilo temelj sedanjim modernim vedam. Na podlagi teh ved je okkultizem započel izginjati raz svetne površine. Okkultistična dejstva so počeli

*) Celó v sedanji dobi se je to očitelo pisatelju zgornjih vrstic.

tolmačiti s haluzinacijo, iluzijo, fantazijo i. t. d. Te besede označujejo namišljene prikazni, ki ne temeljijo v realnosti, temveč jih vstvarjajo le razdraženi živci ali pa bolni možgani posameznika. Kakor poznano, je Edison mlajši iznašel aparat, s katerim se morejo fotografirati misli; ergo, potem so tudi misli nekaj realnega, kajti, ono, kar je le navidezno se ne oprime fotografske plošče. Kaj niso potem prej imenovane besede tudi nekake zastavice?

Dejstva obstoje, ako si nekatere tolmačimo le s hipotezami, to nič ne de, saj tudi moderno znanstvo mrgoli samih hipotez. Naš okkultizem ni kaka nova posebnost, temveč je occultismus redivivus, ki mora sčasoma prodreti v javnost. Tedaj pa, milostljiva, bo nam poznano marsikaj, kar je sedaj zamazano s čopičem okosenega dogmatizma.

Toliko naj zadostuje v pojasnilo občnega okkultizma, prihodnjič pa Vam sporočim kaj interesantnejšega, morda o dr. Buhananovi psihometriji, bolje rečeno, svetlovidnosti. Vam udani

A. Z. Atamazjev.

Darila.

Upravništvu našega lista je poslalo:

Za dijaško kuhinjo v Kranju veselo napredno omizje v Kostanjevici znesek K 13.03. Živio!

Numesto venca na krsto gospe Katinke Šlambergerjeve je za dijaško kuhinjo v Kranju daroval g. K. Florian 5 kron.

Tedenski sejem v Kranju dne 2. t. m.

Prignalo se je 160 glav goveje živine, 3 telet, 164 prašičev, 60 ovac, — kozlov, 13 buš. 50 kg: pšenice K 8.—, prosa K 7.—, ovsa K 6.— do 6.50, rži K 6.50, ajde K 6.—, ječmena K 6.—, zgodnjega krompirja K 2.—, fižola (ribniški) K 9.—, mandaloni 7.—, koks 9.50, navaden rdeč 8.50, zelen 7.— do 8.—.

Gospodje

dobe prav dobro hrano v Kranju št. 171. 162—1

Franc Wogrolli

izprašan učitelj za vse glasbene stroke

stanuje sedaj 163

v novi Krennerjevi hiši v Kranju.

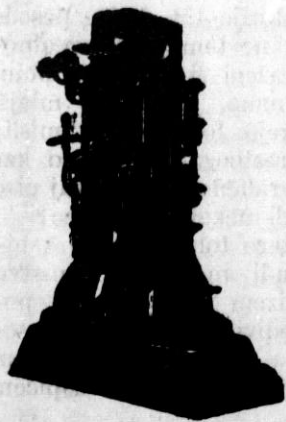
Hočete kupiti prav dobro slamo-reznicico ali gepelj?

108—11

Obrnite se na skladišče

Fran Zeman

v Ljubljani, Poljanska cesta št. 24 („pri Korenu“) kjer vselej dobite tudi najboljše mlatilnice, čistilnice za žito, mline za žito in sadje, reporeznice, branje za travnike in stroje drugih vrst, posamezne dele in klinje. Trambe za vodo in gnojnico, cevi za vodvode, se tukaj dobijo najceneje.

G. Tönnies

Ljubljana 66—22

tovarna za stroje, železo
in kovinolitnica
priporoča kot posebnost vse vrste
žage in vse stroje
za obdelovanje lesa, ame-
rikanske turbine, bencin-
motore in parostroje.

Predtiskarija **FRANJA** Predtiskarija **MERŠOL**

LJUBLJANA, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo pričetih in izvršenih žen-
skih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin,
krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — po
zelo zmernih cenah. 158—2
Monoqrami in risarije se v poljubnih bojah in slogih
vvezujejo na vsakršno blago. — Zunanja naročila se iz-
vršujejo točno in ceno.

Andrej Boucon

159—2 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

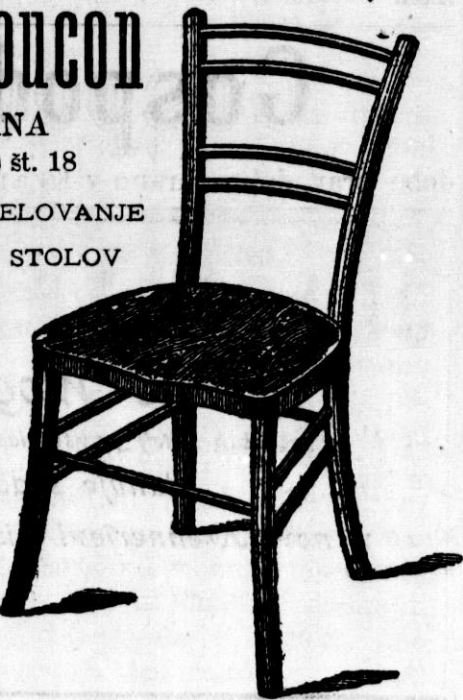
TOVARNA ZA IZDELOVANJE

VSAKOVRSNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE
in vseh v to stroko
spadajočih pred-
metov, kise izvršujejo
natančno po naročilu.

Zunanja naročila se iz-
vršujejo točno in po najnižjih
cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoni in
frankovano.

Kdor kupuje sukнено blago

ogleda naj si novo urejeno sukнено skladišče tvrde

R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Špitalske ulice šte. 5

kjer se lahko prepriča o cenah brez primere.

Glavno skladišče

Loškega ševijota (sukna)

katero blago je znano dobro in se prodaja po tovarniških
64—22 cenah.

Sukneni ostanki

različnih vrst za polovico cene. — Gospodje krojaš-
debiyo na zahtevanje vzorčne knjige.

Vizitnice in kuverte
po zelo nizkih cenah
priporoča Jv. Pr. Lampret v Kranju.

Več dijakov

se sprejme v Kranju blizu gimnazije, h. št. 21. 161—2
Postrežba dobra, hrana izvrstna, stanovanje čedno.

Najceneji in najboljši poljedelski stroji
dobé se pri

Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

Ljubljana, Dunajska cesta 16.
Vedno velika zaloga gepeljnov, slam-
reznic, mlatilnic, čistilnic, jekle-
nih plugov in sploh vse potrebšcine za
poljedelstvo. 69—23

Tudi vsakovrstna železnina kakor železo,
traverze, železniške šine, kuhinjska cprava,
razno orodje za rokodelce i. t. d.

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog: 2,576.233 kron 68 vinarjev. — Stanje hipotečnih
posojil 1,704.859 kron 84 vinarjev. 4—20

Otroški vožički in
košarice

se dobe po najnižji ceni pri

Albinu Rantu
v Kranju.

42—15

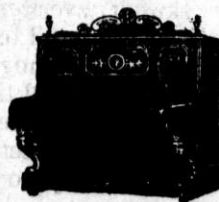
Alojzij Kraczmér

Prva in največja tvrška za
prodajo in izposojevanje glasov-
virjev.

Ljubljana

sv. Petra cesta št. 20.

Velika zaloga kratkih klavirjev in
pianinov največje popolnosti tako
glede na glas, konstrukcijo kakor na
trajnost v jako okusni opremi vseh
slogov. 115—12

Špecialiteta: pianini z moderatorjem.

Vedna zaloga preigranih klavirjev po najnižjih cenah. — Zavod
za uglaševanje in popraviljanje klavirjev vseh vrst. — Najnižje cene
za izposojevanje.

Na deželo se tudi izposojuje.

Kdor hoče kupiti

ceno in dobro barvo

iz pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwerspatt) kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, naj se blagovoli obrniti na domačo zalogo

I. WOHLGEMUTH

v Kranju, glavni trg št. 118.

112—13

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 109—14

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se doposljejo na zahtevanje zastoj.

Pozor!

Kdor hoče imeti dobro blago strugarskega izdelka, 97—18

kakor

kegle in krogle, krogle za balin

in sploh vsa to stroko spadajoča dela po nizki ceni, naj se obrne na

Ivana Vidmar-ja

strugarja v Ljubljani, dunajska cesta 11.

Optični zavod

Jos. Ph. Goldstein

Ljubljana, pod trančo št. 1

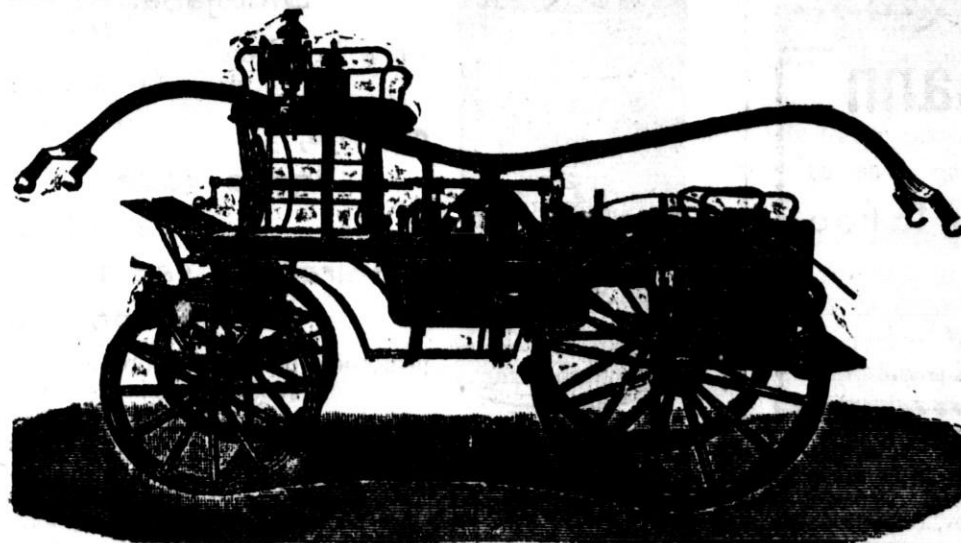

priporoča
svoje veliko

zalogo vsakovrstnih očal, lovskih in potnih dalnoglelov, kakor tudi vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografskih aparatov.

Vse v to stroko spadajoča popravila točno in ceno. 67—25

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepenke v najboljših kakovostih. — Strelovodne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861.

L. M. ECKER

Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba stranišč in kopalnih naprav od preproste do najfinejše izvršbe proti jamstvu primarnega, trpežnega dela. — Proračuni na zahtevanje brezplačno. 114—14

Večkrat premiano!

Glinaste peči,
štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi hiše, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov

August Dreise

73—22

v Ljubljani.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajljive mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d. 85—21

Špecijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kmetijskih strojev, I. moravska mehanična tkalnica cevi in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

priporoča 83—21

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse druge gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-brizgalnice. — Roba solidna elegantna in cene. Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

FRAN DETTER LJUBLJANA

na Starem trgu št. 1

Prva in najstarejša 156—4

zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, ki se dobivajo vzlic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Lekarna „pri zlatem orlu“

Ljubljana, Jurčičev trg 2

M. ph. Mardetschlager, lekar in kemik, J. SVOBODE nasl. 80—22 čevljarski most.

Kupite ali naročite po pošti iz te lekarnе sledeča priznana domača sredstva:

Dunajske želodčne srčne kapljice, krč tolažljive, 1 steklenica 20 h, 6 stekl. 1 K.

Želodečne kapljice, 1 stekl. 20 h, 3 stekl. 1 K.

Odvajalne kroglice, v plehastih škatljah à 40 h, 3 škatlje 1 K.

Tinktura zoper kurja očesa in flaster zoper kurja očesa in trdo kožo à 40 h, 60 h, 80 h.

Fluid za vnanje drgnjenje, zoper trganje, pomirljivo sredstvo 1 steklenica 1 K.

Trpotčev sok, kašelj pomirljiv, 1 stekl. 1 K.

Prašek zoper kašelj, sliz razkrajajoč, 1 škat. 40 h in 1 K.

Železo-kroglice v sladkorju ali oblatih delajo in pomnožujejo kri, 1 K in 2 K.

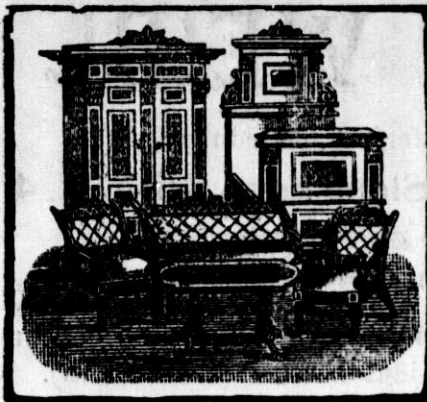
Kina-železo-Malaga za slabotne in bolne osebe, 1 stekl. 2 K.

Kapljice za zobe, pomirljivo sredstvo, steklenica 20 h in 40 h.

Najboljše in pravo ribje olje, steklenica 70 h in 1 K, pri odkupu 6 steklenic zaračuni se samo 5 steklenic.

Nadalje se priporoča redilna štupa za živino, za rogato, za prašiče in konje v škatljah 60 h in odprto pol kile 1 K.

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa in posteljne opravo, zaloga pohištva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob, otročjih vozičkov, nastoljačev, počivalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opravo 54—26

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje zastoj in poštnine prosti.

Prodaja tudi na obroke.

Razpošiljanje točno.

Adolf Hauptmann

tovarna 53—26

oljnatih barv, firnežev, lakov in kileja
v Ljubljani.

Ilustrovani cenik brezplačno in poštnine prosti.

Najboljše najcenejše in najhitrejše kosilo in večerjo

napravi vsaka gospodinja iz «Nirskih testenin» kakor so: nudelni, rezanci, makaroni i. t. d., katere so pa le zanesljivo prave v škatljah po 1/2 kg z napisom:

«Prva kranjska tovarna testenin
Žnideršič & Valenčič, Nirška Bistrica».

Zahtevajte jih v vseh prodajalnicah jestvin.

Ne pustite se varati, da so morda druge enako dobre kot naše. 133—8

Cenike trgovcem zastoj in franko.

Ferd. Sekovanič

BLED (Gorenjsko). 79—22

Trgovina s špecerijskim in galanterijskim blagom, z vinom in likerji, delikatesami in prekajenim mesom. — Najboljša praška in kranjska domača plečeta, gorenjsko sirovo maslo.

— Zaloga najboljše emajlirane kuhinjske posode, porcelana in stekla. — Norimberška in lesena roba, srajce, ženske in moške nogavice, ovratnike, manšete, čevlje za gospode, dame in otroke. — Kneippove sandale, kopalne čepice in vse potrebščine za hribolazce.

A. Tschinkelna zet

Ljubljana.

Prva in edina domača tovarna

cikorije,
figove kave,
kanditov,
kandiranega sadja
in konseru

priporoča priznano dobre in cene svoje izdelke. 68—24

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ožira. — Za oznanila plačuje se za petivrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravništvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo,